

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
Програма зовнішнього незалежного оцінювання

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки» Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль...» Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»	<i>Учасник (учасниця) ЗНО:</i> <i>аналізує</i> літературний твір чи його уривок; <i>розрізняє</i> види й жанри усної творчості; <i>розрізняє й називає</i> різновиди календарно-обрядових пісень; <i>аналізує</i> зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень; <i>визначає</i> провідні мотиви історичних пісень, <i>характеризує</i> образи героїв — історичних осіб; <i>визначає</i> тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай; <i>виділяє</i> у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, <i>визначає</i> їхню художню роль
2. Давня українська література	«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги) «Слово про похід Ігорів» Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту — звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми	<i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття: • художній образ; • прототип; • тема, ідея, мотив художнього твору; • проблематика та конфлікт у художньому творі; • композиція художнього твору: сюжет, позасюжетні елементи; <i>знає</i> та <i>вміє</i> визначати в літературному творі тропи: • епітет, • порівняння, • метафору, • алегорію, • гіперболу
3. Література кінця XVIII-початку XX ст.	Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка» Г. Квітка-Основ'яненко. «Маруся» Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон (У всякого своя доля...)», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт» Пантелеймон Куліш. «Чорна рада» Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я» Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля» Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей»	<i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття: • сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; • епос та його жанри (новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману); • лірика, її тематичні різновиди та жанри (сонет, гімн, послання, поема); • драма та її жанри (комедія, трагедія, трагікомедія, власне драма, драма-феєрія); • види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія
4. Література XX ст.	Михайло Коцюбинський. «Гіні забутих предків», «Intermezzo» Ольга Кобилянська. «Земля» Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня» Микола Вороний. «Блакитна Панна» Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..» Павло Тичина. «О, панно Інно...», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як	<i>визначає</i> місце й роль митця в літературному процесі; <i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття: • український модернізм і його особливості; • модерністські напрями й течії: імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм; <i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:

	<p>липа шелестить...» Максим Рильський. «Молюсь і вірю. Вітер грає...» Микола Зеров. «Київ – традиція» Микола Хвильовий. «Я (Романтика)» Юрій Яновський. «Дитинство» Володимир Сосюра. «Любіть Україну!» Валер'ян Підмогильний. «Місто» Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш. «Мина Мазайло» Богдан-Ігор Антонич. «Різдво» Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна» Андрій Малишко. «Пісня про рушник» Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюсь у твої зіниці...» Олесь Гончар. «Залізний острів» Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном» Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О земле втрачена, явися!...» Іван Драч. «Балада про соняшник» Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське аль-фреско», «Маруся Чурай»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • поетичний синтаксис (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, паралелізм); • риторичні звертання й запитання; • алітерація, асонанс; • різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); • кіноповість; • усмішка; <p><i>уміє</i> пояснювати поняття «розстріляне відродження»</p>
<p>5. Твори українських письменників-емігрантів</p>	<p>Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?»</p>	<p><i>орієнтується</i> у творчості українських письменників-емігрантів; <i>знає</i> особливості пригодницького роману</p>
<p>6. Сучасний літературний процес</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище</p>	<p><i>орієнтується</i> в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; <i>визначає</i> найхарактерніші ознаки постмодернізму</p>